İSTANBUL 29 MAYIS ÜNİVERSİTESİ DERS KATALOG FORMU / COURSE DESCRIPTION FORM			
FAKÜLTE: FACULTY:	Edebiyat Fakültesi Faculty of Arts		
BÖLÜMÜ: DEPARTMENT:	Arapça Mütercim ve Tercümanlık Arabic Translation and Interpreting		
DERSİN ADI: COURSE TITLE:	Çeviri Tarihi Çalışmaları (Arapça) Translation History Studies (Arabic)		
KODU: COURSE CODE:	TRA423	YARIYIL: SEMESTER:	7. (YEDİ)) 7th (SEVENTH)
KREDİSİ: CREDIT:	3 Kredi 5 AKTS 3 Credits 5 ECTS	T+P Saat: T+P (Hours):	2+1 2+1
DERSİN TÜRÜ: COURSE TYPE:	SEÇMELİ ELECTIVE	DERSİN DİLİ Language of Instruction:	ARAPÇA ARABIC
ÖN KOŞULLARI: PREREQUISITES:	Yok None		
DERSİ VEREN:			
DERSİN İÇERİĞİ: COURSE CONTENTS:	Bu ders, Emevi dönemindeki ilk tercüme faaliyetlerinden başlayarak Abbasi döneminde felsefe ve edebiyat alanlarında zirveye ulaşan zengin çeviri hareketlerini, Osmanlı dönemi çeviri tercihlerini ve modern dönemde özellikle Batı düşüncesinin etkisiyle şekillenen Arap edebiyatı ve düşüncesindeki çeviri hareketlerini tarihsel bir perspektifle inceler. *This course examines translation movements from a historical perspective, starting with early translation activities in the Umayyad period, the rich translation movements peaking in philosophy and literature during the Abbasid period, translation preferences in the Ottoman era, and translation movements in modern Arabic literature and thought, particularly shaped by the influence of Western thought.*		
DERSİN AMAÇLARI: COURSE OBJECTIVES:	Öğrencilere Arapça çeviri tarihinin dönüm noktalarını, bu dönemlerde öne çıkan kurumsal yapıları (Beytülhikme vb.) ve çevirmen profillerini tanıtmak; çeviri faaliyetlerinin siyasi, kültürel ve edebi alanlara (felsefe, edebiyat) etkisini kavratmak ve Batı düşüncesi ile Arap dünyası arasındaki entelektüel aktarımın çeviri yoluyla nasıl gerçekleştiğini analiz etme becerisi kazandırmaktır. *To introduce students to the turning points in Arabic translation history, prominent institutional structures (e.g., Bayt al-Hikmah), and translator profiles of these periods; to enable them to comprehend the impact of translation activities on political, cultural, and literary fields (philosophy, literature); and to equip them with the skills to analyze how the intellectual transfer between Western thought and the Arab world occurred through translation.*		

DERSİN ÖĞRENME KAZANIMLARI (Çıktıları):
LEARNING OUTCOMES OF THE COURSE:

Öğrenme Çıktıları (ÖÇ) Learning Outcomes (LO)		**ÖY**
Bu dersi başarı ile tamamlayan öğrenciler: The students who succeeded in this course should be able to:		
ÖÇ-1 LO-1:	İlk tercüme faaliyetlerinin siyasi ve pratik gerekçelerini tanımlayabilecek. *Identify the political and practical reasons behind the early translation activities.*	1,3,7
ÖÇ-2 LO-2:	Klasik dönem çeviri hareketlerini (özellikle Grekçeden Arapçaya felsefe ve bilim çevirilerini) ve çeviri kurumlarının işlevini analiz edebilecek. *Analyze the translation movements of the classical period (especially philosophy and science translations from Greek to Arabic) and the function of translation institutions.*	1,5,7
ÖÇ-3 LO-3:	Klasik dönem edebi çevirilerini tür ve kültürel aktarım bağlamında tartışabilecek. *Discuss classical period literary translations in the context of genre and cultural transfer.*	1,5
ÖÇ-4 LO-4:	Osmanlı dönemindeki Arapça-Türkçe arası çeviri tercihlerini ve dönemin himaye (patronaj) sistemini değerlendirebilecek. *Evaluate the Arabic-Turkish translation preferences and the patronage system during the Ottoman period.*	1,5
ÖÇ-5 LO-5:	Nahda (Arap Rönesansı) ve modern dönem çeviri hareketlerinde Batı düşüncesinin ve edebiyatının etkilerini eleştirel bir yaklaşımla yorumlayabilecek. *Critically interpret the effects of Western thought and literature on the translation movements during the Nahda (Arab Renaissance) and the modern period.*	1,5

ÖY: Ölçme ve değerlendirme yöntemi (1: Yazılı Sınav, 2: Sözlü Sınav, 3: Ev Ödevi, 4: Proje 5: Seminer / Sunum, 6: Dönem Ödevi, 7: Final Sınavı)
AM: Assessment Methods and Criteria: (1: Midterm Exam, 2: Quiz / Oral Exam, 3: Homework, 4: Project, 5: Seminar / Presentation, 6: Term Paper, 7: Final Exam)

DERSİN VERİLİŞ ŞEKLİ
MODE OF DELIVERY:
Yüz yüze
face-to-face

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ:
PLANNED LEARNİNG ACTİVİTİES AND TEACHİNG METHODS:

Anlatım, Alıştırma, Tartışma,
Lecture, Exercises, Discussion etc.

DERS AKIŞI
WEEKLY LECTURE PLAN

HAFTA WEEK	KONULAR TOPICS
1:	**Dersin Konusu:** Çeviri Tarihine Giriş ve Arap Coğrafyasında İslam Öncesi Sözlü/Yazılı Aktarım *Topic: Introduction to Translation History and Pre-Islamic Oral/Written Transfer in the Arab Region* **Ön Hazırlık:** Çeviri tarihi araştırmalarının metodolojisi üzerine giriş bölümü okunması. *Preparation: Reading the introductory chapter on the methodology of translation history research.* Anlatım, Tartışma *Lecture, Discussion*
2:	**Dersin Konusu:** Emevi Dönemi: İlk Tercüme Hareketleri *Topic: The Umayyad Period: Early Translation Movements* **Ön Hazırlık:** Divanların Araplaştırılması, tıp ve simya alanındaki ilk pratik çeviri faaliyetlerinin araştırılması. *Preparation: Researching the Arabization of the Diwans (administration) and early practical translations in medicine and alchemy.* Anlatım, Vaka Analizi *Lecture, Case Study*
3:	**Dersin Konusu:** Abbasi Dönemi Çeviri Hareketleri I: Greko-Arap Çeviri Hareketi *Topic: Abbasid Period Translation Movements I: The Graeco-Arabic Translation Movement* **Ön Hazırlık:** Dimitri Gutas'ın "Yunanca Düşünce Arapça Kültür" kitabından ilgili bölümün incelenmesi. *Preparation: Examining the relevant chapter from Dimitri Gutas's "Greek Thought, Arabic Culture".* Anlatım, Tartışma *Lecture, Discussion*
4:	**Dersin Konusu:** Abbasi Dönemi Çeviri Hareketleri II: Felsefe ve Bilim Çevirileri *Topic: Abbasid Period Translation Movements II: Philosophy and Science Translations* **Ön Hazırlık:** Aristoteles ve Platon metinlerinin Arapçaya aktarımı ve Süryani çevirmenlerin rolünün (Örn: Huneyn bin İshak) araştırılması. *Preparation: Researching the translation of Aristotle and Plato texts into Arabic and the role of Syriac translators (e.g., Hunayn ibn Ishaq).* Anlatım, Metin İncelemesi

	Lecture, Text Analysis
5:	**Dersin Konusu:** Abbasi Dönemi Çeviri Hareketleri III: Kurumsallaşma ve Beytülhikme *Topic: Abbasid Period Translation Movements III: Institutionalization and Bayt al-Hikmah* **Ön Hazırlık:** Beytülhikme'nin işleyişi ve himaye (patronaj) sistemi üzerine makale okunması. *Preparation: Reading an article on the functioning of Bayt al-Hikmah and the patronage system.* Anlatım, Tartışma *Lecture, Discussion*
6:	**Dersin Konusu:** Klasik Dönemde Edebi Çeviriler *Topic: Literary Translations in the Classical Period* **Ön Hazırlık:** Farsça ve Hintçeden Arapçaya aktarılan edebi eserlerin (Kelile ve Dimne, Binbir Gece Masalları) kültürel adaptasyon sürecinin incelenmesi. *Preparation: Examining the cultural adaptation process of literary works translated from Persian and Hindi into Arabic (Kalila wa-Dimna, 1001 Nights).* Grup Çalışması, Karşılaştırmalı Okuma *Group Work, Comparative Reading*
7:	**Dersin Konusu:** Endülüs Dönemi ve Arapçadan Latinceye Çeviri Hareketleri (Toledo Okulu) *Topic: The Andalusian Period and Translation Movements from Arabic to Latin (Toledo School)* **Ön Hazırlık:** İslam bilim ve felsefesinin Avrupa'ya aktarımında çevirinin rolü üzerine araştırma yapılması. *Preparation: Researching the role of translation in the transfer of Islamic science and philosophy to Europe.* Anlatım, Belgesel/Görsel Materyal Analizi *Lecture, Documentary/Visual Material Analysis*
8:	**Ara Sınav** **Mid-term Exam**
9:	**Dersin Konusu:** Osmanlı Dönemi Çeviri Tercihleri ve Faaliyetleri *Topic: Translation Preferences and Activities in the Ottoman Period* **Ön Hazırlık:** Osmanlı'da Arapçadan Türkçeye çevrilen dini, edebi ve tarihi metinlerin karakteristik özelliklerinin araştırılması. *Preparation: Researching the characteristics of religious, literary, and historical texts translated from Arabic to Turkish in the Ottoman Empire.* Anlatım, Arşiv/Metin Örnekleri İncelemesi

	Lecture, Review of Archive/Text Samples
10:	**Dersin Konusu:** Modern Dönem Çeviri Hareketlerine Giriş: Nahda (Arap Rönesansı) *Topic: Introduction to Modern Translation Movements: Al-Nahda (The Arab Renaissance)* **Ön Hazırlık:** 19. yüzyıl Mısır ve Şam coğrafyasında Rifaa et-Tahtavi ve diğer öncü figürlerin çeviri faaliyetlerinin okunması. *Preparation: Reading about the translation activities of Rifa'a al-Tahtawi and other pioneer figures in 19th-century Egypt and the Levant.* Anlatım, Tartışma *Lecture, Discussion*
11:	**Dersin Konusu:** Batı Edebiyatının Arapçaya Çevrilmesi ve Etkileri *Topic: Translation of Western Literature into Arabic and Its Impacts* **Ön Hazırlık:** Modern Arap roman ve tiyatrosunun doğuşunda Batı edebiyatından yapılan çevirilerin rolü üzerine makale incelemesi. *Preparation: Article review on the role of translations from Western literature in the birth of the modern Arabic novel and theater.* Edebi Analiz, Karşılıklı Sunum *Literary Analysis, Mutual Presentation*
12:	**Dersin Konusu:** Modern Dönem: Batı Düşüncesi ve Felsefesinin Arapçaya Aktarımı *Topic: The Modern Period: Transfer of Western Thought and Philosophy into Arabic* **Ön Hazırlık:** Aydınlanma çağı eserlerinin, siyasi ve felsefi metinlerin Arapçaya çevirisindeki ideolojik tutumların araştırılması. *Preparation: Researching ideological stances in the translation of Enlightenment works, political, and philosophical texts into Arabic.* Anlatım, Eleştirel Okuma *Lecture, Critical Reading*
13:	**Dersin Konusu:** 20. ve 21. Yüzyılda Çevirinin Kurumsallaşması *Topic: Institutionalization of Translation in the 20th and 21st Centuries* **Ön Hazırlık:** Arap dünyasındaki güncel ulusal çeviri projeleri (örn: Kalima, Milli Çeviri Merkezi - Mısır) hakkında bilgi toplanması. *Preparation: Gathering information about current national translation projects in the Arab world (e.g., Kalima, National Translation Center - Egypt).* Proje İncelemesi, Tartışma *Project Review, Discussion*
14:	**Dersin Konusu:** Öğrenci Dönem Projesi Sunumları I (Klasik Dönem Analizleri)

	Topic: Student Term Project Presentations I (Classical Period Analyses) **Ön Hazırlık:** Öğrencilerin seçtikleri tarihsel çeviri metinleri veya çevirmen profilleri üzerine hazırladıkları sunumların tamamlanması. *Preparation: Completion of student presentations on selected historical translation texts or translator profiles.* Öğrenci Sunumları, Akran Değerlendirmesi *Student Presentations, Peer Assessment*
15:	**Dersin Konusu:** Öğrenci Dönem Projesi Sunumları II (Modern Dönem Analizleri) ve Genel Değerlendirme *Topic: Student Term Project Presentations II (Modern Period Analyses) and General Review* **Ön Hazırlık:** Modern çeviri hareketlerine dair sunumların yapılması ve dönem boyunca işlenen temaların genel sentezinin çıkarılması. *Preparation: Delivering presentations on modern translation movements and synthesizing the themes covered throughout the semester.* Sunum, Kapanış Tartışması *Presentation, Closing Discussion*
16:	**Yarıyıl Sonu Sınavı** **Final Exam**

Ders Kitabı / Malzemesi **Required Reading**	
[1]	Gutas, D. (2011). *Yunanca Düşünce Arapça Kültür: Bağdat'ta Greko-Arap Çeviri Hareketi ve Erken Abbasi Toplumu*(Çev. L. Şimşek). İletişim Yayınları.
[2]	Baker, M., & Saldanha, G. (Eds.). (2019). *Routledge Encyclopedia of Translation Studies*. Routledge.
[3]	Tageldin, S. M. (2011). *Disarming Words: Empire and the Seductions of Translation in Egypt*. University of California Press.
[4]	Faiq, S. (Ed.). (2000). *Cultural Encounters in Translation from Arabic*. Multilingual Matters.

DEĞERLENDİRME SİSTEMİ: **EVALUATION SYSTEM:**		Sayı Quantity	Katkı Payı (%) Percentage (%)
	Ara Sınav **Midterm Exam**	1	%20
	Ödev **Assignment**	1	%15
	Sunum **Presentation**	1	%15
	Yarıyıl Sonu Sınavı **Final Exam**	1	%50

Derse katılım zorunludur. İntihal doğrudan dersten kalmaya neden olur.
Attendance is compulsory. Plagiarism leads to immediate dismissal from class.